

змінам. Можливо передбачити, що постійне зростання рівня науко- і капіталоемності, концентрації промислового виробництва і фінансів, а також монополізації окремих галузей оборонної промисловості будуть обумовлювати у майбутньому зміни у форматі, структурі, географії регіональних ринків ОВТ.

Сьогодні держави-експортери ОВТ використовують підхід до торгівлі озброєнням, який передбачає визначення країн-союзників і партнерів та країн з недружніми режимами, що також значною мірою впливає на формування географічних меж регіональних ринків. У той же час, посилення геополітичної напруженості останнім часом призвело до активізації використання окремими державами-експортерами військово-технічного співробітництва як інструменту завоювання прихильників та збільшення кількості союзників у політичній боротьбі з опонентами.

Ефективність виявлення загроз і формування державної політики у сфері ВТС, а також прийняття рішень експортерами озброєння щодо вибору нових напрямів діяльності й використання нової номенклатури продукції визначається повнотою та якістю інформації стосовно економічних та політичних критеріїв формування/розвитку регіональних ринків ОВТ.

УДК 330.131.7+339.97]:005.44

БАГАТОНАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ, ВИКЛИКАНІ ГЛОБАЛІЗАЦІЄЮ

Д'яченко Ю.Ю.

д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки і туризму
Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля

Шкурба Є.І.

студентка групи МЕВ-19дм Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля

Сучасний світовий економічний розвиток характеризується таким явищем, як глобалізація. Воно втілено в такому феномені, як «глобальна економіка». Глобалізація є об'єктивним законом розвитку людства та людської цивілізації, як нового історичного явища.

Глобалізацію можна визначити як процес, який веде до інтернаціоналізації виробництва, об'єднання капіталу, міжнародних фінансових ринків, людей в єдину світову систему, світову спільноту. Але всі фактори, що визначають необхідність глобалізації, водночас несуть у собі певні загрози. Глобалізація загрожує появою багатонаціональних ризиків, дія яких обмежена глобальним простором і впливає на стан усіх його суб'єктів.

Широке використання інформаційно-комунікаційних технологій та науково-технічний прогрес визначають неминучість деіндустріалізації національних економік та пов'язану з цим реструктуризацію, що

супроводжується зменшенням зайнятості у традиційних обробних галузях. Незважаючи на те, що цей процес має об'єктивний характер, він може бути досить впливовим, особливо для тих країн, де немає передумов для переходу на новий постіндустріальний етап розвитку.

До посилення міжнародної конкуренції призводить загальна лібералізація системи міжнародних економічних відносин. З одного боку, розширення ринку та конкуренція призводять до поглиблення спеціалізації та міжнародного поділу праці, що стимулює зростання виробництва. З іншого боку, зростання конкуренції супроводжується зростанням безробіття та розоренням вітчизняних виробників. Вирішення цієї проблеми можливо шляхом розширення міжнародної трудової міграції. Однак, поки що ринки праці інтернаціоналізовані набагато меншою мірою, ніж ринки товарів чи капіталу.

Збільшення розриву в рівнях заробітної плати кваліфікованих і менш кваліфікованих робітників, а також зростання безробіття серед останніх приводить до зростання торгівлі послугами в загальному обсязі міжнародної торгівлі, особливо у сфері торгівлі інтелектуальним капіталом.

Поляризацію світового економічного простору посилює транснаціоналізація, що служить потенційним джерелом конфліктів, ризиків та проблем. Навіть не вдаючись до економічного чи політичного тиску, ТНК контролюють значну частину світового виробництва та споживання, при тому, що переважна більшість з них базується в розвинених країнах.

До існування надзвичайно розширеного спекулятивного ринку похідних фінансових інструментів, обсяги якого в кілька разів перевищують обсяг реальних операцій на товарних ринках, призводить формування незалежної світової фінансової системи. Будь-яке слабке місце світової економіки, особливо мережеві структури фінансових та інформаційних систем, може атакувати криза фінансового ринку, сповнена надлишковим спекулятивним капіталом.

Існування глобальних загроз загальносвітового характеру підтверджує необхідність вирішення відповідних глобальних проблем. Це, перш за все, загрози у сфері світової екосистеми, які становлять проблему загальної безпеки. Сучасний світ вже не може дозволити собі марно витрачати ресурси, завдаючи непоправної шкоди навколишньому середовищу. Розуміння цього може призвести не лише до спільних зусиль різних держав щодо вироблення спільної екологічної політики, а й до розвитку міжрегіональних конфліктів.

По-друге, головна загроза глобалізації полягає в тому, що вона збільшує диспропорції у розподілі доходів, збільшуючи розрив між країнами. За останні три десятиліття понад 1,5 мільярда людей у світі не тільки не змогли поліпшити свої умови життя, але ще більш збідніли. Водночас активи найбагатших людей у світі перевищили сукупний дохід половини світового населення.

Процеси глобалізації мають свої позитивні та негативні наслідки, що по-різному відображаються у світі залежно від їх економічного розвитку. Тому необхідно створювати стратегії розвитку національних економік, які відповідали б умовам глобалізації. Загальними напрямками таких стратегій мають бути: ефективна міжнародна політика, політика протекціонізму та підтримки національного виробника, вплив держави на розподіл ресурсів та прибутку між галузями, підтримка соціальних секторів, ефективна антимонопольна політика, контроль над ТНК.

Формування стратегії розвитку національної економіки має здійснюватися з урахуванням очевидних ризиків глобалізації, включати розробку заходів, спрямованих на їх нейтралізацію, сприяти розкриттю потенційної вигоди глобалізації та забезпечувати управління процесом адаптації національного господарства до її вимог.

Отже, процес розвитку міжнародних економічних відносин неминуче супроводжується безперервною боротьбою з негативними наслідками глобалізації, постійним пошуком балансу плюсів і мінусів цього процесу, який стабільно давав би позитивний ефект.

Список використаних джерел:

1. Куцик П. О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія / О. П. Куцик, О. І. Ковтун, Г. І. Башнянин. – Львів. : Видавництво ЛКА, 2015. – 594 с.

УДК331.55:331.5:314.74:330.34

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ У СВІТІ

Д'яченко Ю.Ю.

д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки і туризму
Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля

Глібіщук Г.В.

студент групи МЕВ-19дм Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля

Сучасний міжнародний ринок праці передбачає транскордонні різноспрямовані потоки трудових ресурсів. Тому міжнародний ринок праці інтегрує внутрішній та регіональний ринки праці та існує у формі руху робочої сили. Міжнародний рух робочої сили зумовлений внутрішніми та зовнішніми факторами економічного розвитку кожної країни, становищем міжнародної економіки в цілому та економічними відносинами між країнами. У певні моменти рушійною силою міжнародного руху робочої сили можуть бути також політичні, військові, релігійні, національні, культурні, сімейні та інші соціальні фактори. Причини міжнародної міграції робочої сили також можна розуміти як конкретний набір якихось з цих факторів [3].